

Hur har det gått?

Användningen av den pedagogiska utvecklingstiden i kursen *Value creation and innovation*

I december 2013 beviljades jag fyra veckors pedagogisk utvecklingstid för att arbeta med kursen *Value creation and innovation*, som ges på institutionen för service management och tjänstvetenskap. Kursen ges på masterutbildningens tredje termin. Jag har under loppet av ett år kontinuerligt arbetat med att utveckla kursen, som på nytt började den 1 november i år. Arbetet började med att reflektera över fjolårets kurs, och detta gjorde jag å ena sidan själv genom att gå igenom anteckningar, å andra sidan tillsammans med studenter som jag intervjuade. Med denna kunskap i bagaget började jag fundera på möjliga förändringar, men ville samtidigt hålla fast vid sådant som fungerade väl. Nedan följer mina sammanfattande reflektioner av det som den pedagogiska utvecklingstiden resulterade i.

Efter att fjolårets kurs var avklarad bjöd jag in studenterna att delta i en intervju om hur de såg på kursen som du just gått. Tidpunkten var vald så att alla kursmoment var avklarade, betygen satta, och studenterna var kvar på campus, då de skriv sin masteruppsats. Förutom de studenter som reste hem eller till annan ort för att arbeta ville alla delta. Jag genomförde tre fokusgruppsintervjuer. Metoden valdes, då jag ville att studenterna kommunicerade med varandra och diskuterade kring de frågor som jag ställde. Sammanfattningsvis gav intervjuerna mycket information, många olika åsikter och en tydlig blick på kursens innehåll och form. Jag vill verkligen rekommendera denna form av återkoppling som underlag för utvecklingen av en kurs. Det jag gjorde var att reflektera över det som sagts i intervjuerna både med hjälp av kursplan och mer detaljerad kurshandbok, och att prata om studenternas uttalanden med kollegor. På så sätt kunde jag vaska fram vilka idéer och synpunkter som verkade rimliga och möjliga att genomföra inför höstterminen 2014.

Kursen innefattade förut två pbl-case och det blev tydligt att denna form av pedagogik gynnar de studenter som redan är nyfikna och entusiastiska, men att den har en tendens att missgynna dem som inte vill engagera sig. Då ett icke-deltagande vid diskussionerna inte får några stora konsekvenser, och studenterna sedan kan välja ut en tämligen liten del av kurslitteraturen för att besvara den frågan man har kommit överens om, finns risk för att studenterna glider igenom. Det krävs också en omfångsrik genomgång av pbl-pedagogiken före start. Målet med denna introduktion är att få med alla studenter på banan och att förmedla värdet i att en stor del av makten flyttas över till studenterna. Det har dock under åren varit många studenter som har valt den möjliga vägen att inte engagera sig särskilt mycket.

Samtidigt visade det sig i intervjuerna att kurslitteraturen över huvud taget inte lästes särskilt noga, då studenterna resonerade som så att denna inte tenderades av bortsett från de inlämningsuppgifter där delar av kurslitteraturen skulle ingå. Då detta var ett så tydligt uttalande från i princip alla studenter ersatte jag i år de båda pbl-casen med ett skriftligt hemprov. Provet anordnades efter fyra veckor på kursen och innehöll valda delar av kurslitteraturen. Det pågick i två dagar och innehöll sex diskuterande frågor. Studenterna kunde med fördel använda sig av litteraturen, men kunde inte klara tentan utan att ha läst och fått en överblick innan. Frågorna var ställda så att studenterna behövde förstå den litteratur de relaterade till i sina svar. Provet innehöll således stora delar av reflekterande argument, där studenterna delvis behövde relatera olika delar av kurslitteraturen till varandra. Detta

prov kan därför knytas till lärandemålet som utgår från att studenterna ska ha en *”specialised knowledge and understanding of different theoretical perspectives of value creation and innovation in tourism”*.

Nu är provet skrivet och rättat och jag finner att studenterna har varit mycket motiverade att läsa kurslitteraturen under de första veckorna. Rent kunskapsmässigt har många klarat sig bra. Ett problem är dock att framför allt utbytesstudenterna, som endast är här under höstterminen, överlag har svårt att förhålla sig till den litteratur de läser. Vi har gått igenom vad det innebär att reflektera, diskutera och förhålla sig kritiskt till en text om så erfordras, men det är tydligt att studenterna behöver mer och längre erfarenhet av detta för att kunna ta till sig den kunskap som kursen innehåller. Situationen pekar på ett problem som liknar tidigare situationer som jag har upplevt genom mina år som lärare framför allt på masternivå. På dessa kurser samlas studenter med olika bakgrund när det gäller dess syn på lärande och kunskap. Vi tar emot och integrerar dessa studenter i våra kurser men är egentligen inte utbildade i att på kort tid lära ut och implementera den syn på kunskap som vi säger oss ha, nämligen att reflektion och kritiskt tänkande är en nödvändighet för att förstå och utveckla de tankar som presenteras i litteraturen.

Här krävs egentligen ett mer grundläggande arbete än det som lärarna utför i sina egna kurser. Jag efterfrågar ett helhetsgrepp där vi integrerar hjälp och stöd till de inresande studenterna som, enligt min erfarenhet, ofta känner sig vilsna och osäkra under sin första tid – inte bara vid LU, utan generellt vid svenska och till viss del europeiska universitet. Problemet är alltså större än att den enskilda läraren kan lösa detta på sin kurs. Vi behöver föra en diskussion där vi tar upp en kanske känslig fråga, nämligen vad det betyder för kunskapsinhämtningen om vi blandar studenter med så olika bakgrund när det gäller detta. Jag vill vara tydlig här: Jag bryr mig inte om nationalitet, kön, ålder eller liknande sociodemografiska faktorer. Men jag bryr mig om studenternas olika syn på kunskap. Här behöver vi på en universitetsgemensam nivå (eller rentav nationell/europeisk nivå) tala om hur LU kan stötta de studenter som väljer att komma hit.

Vi har redan tidigare haft ett moment på kursen som heter *Critical Review Paper*, där studenter väljer två viktiga artiklar som ingår i arbetet med den konsultrapport som de skriver parallellt. Studenterna betonar att det är svårt att sätta fingret på vad kritiskt tänkande är, och jag kan hålla med om detta. Jag har under tidigare år föreläst om detta utifrån egna och kollegors erfarenheter, men har i år inkluderat en bok i ämnet, en tämligen tunn bok i serien *Pocket Study Skills* med titeln *Getting Critical* (skriven av Kate Williams). Boken ingår inte i den litteratur som tenteras av inom ramen för hemtentan, men studenterna uppmuntras att läsa den för att bättre förstå vad det är som förväntas av dem – både på denna kurs, men också i masteruppsats som skrivs under våren. Boken är tydlig och innehåller inte mer än vad en mer eller mindre ovan kritisk tänkare kan ta till sig.

Vidare har jag i år tagit kontakt med Studieverkstaden som har hållit ett tretimmars långt seminarium om att *läsa, tänka och skriva på ett kritiskt sätt*. Programstudenterna har under den första terminen deltagit i ett liknande seminarium (dock mer allmänt hållet), men utbytesstudenterna har ingen erfarenhet om detta. Seminariet hölls två dagar efter att momentet för *Critical Review Paper* introducerades för att ge en så konkret hjälp som möjligt. Studenterna visste då vilka artiklar de skulle använda, och hade förhoppningsvis frågor där de utgick från sin individuella skrivuppgift. En sådan form av lärande är ju så mycket mer givande än om man i mer teoretiska ordalag ska lära sig någonting som man kanske kommer att ha användning av en tid framöver. Det är för tidigt att veta

om denna insats har gjort nytta – seminariet hölls för några dagar sedan – men jag utgår från att studenterna nu har en klarare bild av vad kritiskt arbetande ÄR och hur man rent konkret GÖR. Momentet bidrar till kursens andra lärandemål som säger att studenterna efter avslutad kurs ska ha *”the ability to critically discuss and apply relevant theories and methods to an individual project”*.

En annan pedagogisk form som infördes på prov ifjol och som i år definitivt har funnit sin plats i kursen är de studentledda *Journal Academies*, som tillägnas olika texter på ett i förhand bestämt tema. Ett exempel på ett sådant tema i år är *Innovation processes in food tourism*. Strukturen är densamma för varje seminarium: studenterna gör en kortare presentation av texterna, en icebreaker för att lätta på stämningen och återföra koncentrationen, följt av ett grupparbete. I slutet av momentet ingår också en återkoppling till studenterna som hållit i seminariet. Läraren finns med på hela momentet. Studenterna går i förhand igenom upplägget med läraren, som också godkänner vald litteratur (eller inte). Tre eller fyra studenter delar på uppgiften. Hittills har de varit kreativa och väl förberedda och även svaga studenter har kunnat visa upp vad de kan. Trots det kan det vara en chansning att överlåta så mycket kontroll i studenternas händer. Här gäller det att läraren har en idé om hur hen kan hjälpa till och i värsta fall genomföra seminariet om studenterna av någon anledning inte dyker upp. Det har dock aldrig hänt.

I intervjuerna framkom att studenterna hittills har haft svårt att tydligt relatera exkursionerna till kursinnehållet. Jag kan hålla med om det, jag har haft liknande tankar. Därför har tidigare exkursioner ersatts med tre nya. Under två veckor besökte vi tre typer av museer: det nyskapande *Sjöfartsmuseet* i Helsingör, *Dunkers Kulturhus*, som genomgått en stark förvandling de senaste åren, och *Vattenhallen* i Lund som ämnar framkalla besökarnas upplevelser genom aktivt deltagande. Vid varje exkursion har vi haft en guide som visat och förklarat hur de tänker och arbetar på respektive museum. Samtidigt har vi gemensamt och på plats relaterat det vi ser till bakomliggande teorier. Till sist har vi i ett seminarium på campus diskuterat våra upplevelser till kurslitteraturen. På så sätt har exkursionerna förhoppningsvis relaterats på ett tydligare sätt till kursinnehållet och lärandemålen.

Hittills har olika former av undervisning presenterats. Den mer gammalmodiga föreläsningen finns trots allt också med på kursen. Dessa föreläsningar ges under de första veckorna på kursen, när ämnet introduceras och studenterna får en inblick i de tre begrepp som behandlas i litteraturen: *innovation, värdeskapande processer* och *upplevelser*. Vi är tre lärare på kursen. Jag som kursansvarig har en överblick över alla tre begrepp, både när det gäller forskning och undervisning. Begreppen värde och upplevelser delas dock upp mellan de två övriga lärarna. På så sätt är upplägget tämligen tydligt: lärarna föreläser om sina begrepp (1 + 1 föreläsning) och jag ramar in kunskapen kring dessa och ser på dem ur ett helhetsperspektiv (2 föreläsningar, en i början och en i slutet av det introducerande kursmomentet). Två av dessa fyra föreläsningar följdes av ett seminarium för att fördjupa och aktivera kunskapen som förmedlats.

Baserat på den teoretiska kunskap som studenterna har fått under kursens gång skriver de under den senare delen en konsultrapport som, till skillnad från en vanlig uppsats, riktas mot delar av turismnäringen. Studenterna samlar in empiri från ett valt case och analyserar denna med hjälp av de teorier och begrepp som finns i kurslitteraturen (och utöver denna) och kommer, som sista steg, fram till rekommendationer som ges till den valda organisationen eller företaget. I uppgiften ingår handledning som ges både i storgrupp och för varje enskild rapportgrupp. Det finns en tydlig ansvarsfördelning. Handledarna bidrar med sin kunskap om fältet och med sin erfarenhet som mer

generiska handledare. Studenternas uppgift är att komma väl förberedda till handledningsmötena. Detta system fungerar väl för de studenter som är vana vid detta system. Det fungerar mindre väl för de studenter som är ovana vid att behöva ta ett så stort eget ansvar. Dessa studenter tar mindre kontakt med sin handledare, har färre frågor med sig till mötena och underskatta ofta arbetet som ligger bakom skrivandet av en rapport. Även här behövs en mer allmän strategi för hur den enskilda läraren kan bemöta denna brist på erfarenhet och ansvarstagande.

Konsultrapporterna presenteras på en konferens i slutet av kursen som studenterna själva planerar, genomför och deltar i. Konferensen riktar sig till både studenter vid institutionen, men också regionala turismaktörer och andra intresserade. Detta är en stor uppgift som kräver samarbete och långsiktig planering. Istället för att läsa om *conference management* så GÖR studenterna aktivt management. Samtidigt som studenterna känner sig vilsna i uppgiften och har svårt att greppa allt som behöver göras (på så vis liknar faktiskt uppgiften en riktig konferensplanering) tycker de mycket om uppgiften är väldigt stolta när den väl arrangerats. Inte desto mindre har jag i år försökt att vara ännu tydligare med instruktionerna. Också upplägget är något annorlunda: vi har tydligare avstämningsmöten i planeringsfasen och jag har tydliggjort den information som ges till studenterna i form av en power point. Även denna förbättring har jag genomfört under de arbetsdagar som jag har haft tack vare den pedagogiska utvecklingstiden. Detta moment knyter an till lärandemål 3, där studenter efter avslutad kurs ska ha *"the ability to arrange a conference and communicate their research findings to practitioners within academia and tourism in the context of the conference"*. Under tidigare år har studenterna delat in sig i arbetsgrupper som läraren bildat. Det kan handla om konferensens innehåll, gästföreläsare, mat & dryck och informationsspridning. Denna gång valde studenterna att arbeta fram individuella arbetsuppgifter som delades ut sinsemellan.

Kursens upplägg har diskuterats lärarna emellan på flera möten och på flera sätt. Vi har träffats i god tid före kursstarten för att gå igenom kursens syfte och innehåll och för att i lugn och ro prata igenom stora och små frågor. Under kursens gång har vi löpande tagit upp frågor som har uppstått, och här är det en fördel att endast vara tre lärare på kursen. För 2015 planerar jag att leda ett s.k. frukostmöte som ges vid vår institution två gånger per termin och där vi tar upp frågor som rör pedagogik och ledarskap på våra olika kurser. Temat på mitt aviserade frukostmöte är OLIKA UNDERVISNINGSFORMER, där jag utgår från arbetet med denna kurs och försöker lyfta det jag har genomfört till en mer allmän nivå, där problem och möjligheter kan lyftas över till andra kurser.